

**Powiatowy program promocji
zatrudnienia oraz
aktywizacji lokalnego rynku pracy
na lata 2016 – 2020**

Wolsztyn 2016

Spis treści

Wstęp	3
I. Dokumenty strategiczne mające wpływ na treść <i>Powiatowego programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2016 - 2020</i>	4
II. Charakterystyka powiatu wolsztyńskiego.....	8
III. Struktura bezrobocia w powiecie wolsztyńskim.....	9
IV. Podsumowanie realizacji Powiatowego programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2011 – 2015.....	20
V. Analiza SWOT lokalnego rynku pracy	25
VI. Cele i zadania <i>Powiatowego programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2016 – 2020</i>	26
Zakończenie	31

Wstęp

Opracowanie powiatowego programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy jest zadaniem samorządu powiatu, wynikającym z artykułu 9 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 poz. 645)

Powiatowy program promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2016 – 2020 sporządzony został w oparciu o analizę sytuacji rynku pracy powiatu wolsztyńskiego i stanowi zbiór zadań i działań realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wolsztynie celem promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

Realizacja zadań zaplanowanych w niniejszym programie zależy w dużej mierze od środków, jakimi Powiatowy Urząd Pracy w Wolsztynie będzie dysponował w latach 2016 – 2020. Na wysokość budżetu składają się środki z Funduszu Pracy obliczone na podstawie algorytmu oraz na bieżąco pozyskiwane z rezerw Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a także środki z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego. Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w Wolsztynie realizuje w niewielkim zakresie również zadania związane z rehabilitacją zawodową osób niepełnosprawnych finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Niniejszy Program kontynuuje główne idee zawarte w *Powiatowym programie promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2011 – 2015* wykorzystując nowe możliwości, instrumenty i narzędzia, jakie zostały zawarte w znowelizowanej ustawie o promocji zatrudnienia obowiązującej od maja 2014r. Zmieniona ustawa akcentuje działania urzędu pracy mające na celu zwiększenie wskaźników zatrudnienia, współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, lokalnymi organizacjami pozarządowymi i prywatnymi agencjami pracy. Szczególną uwagę zwrócono na indywidualizację pomocy bezrobotnym.

Nowelizacja ustawy wprowadziła nowe formy wsparcia dla bezrobotnych m.in.: bon stażowy, szkoleniowy, zatrudnieniowy i na zasiedlenie, grant na telepracę, świadczenie aktywizacyjne, pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej czy utworzenie stanowiska pracy, trójstronną umowę szkoleniową, dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnionego bezrobotnego w wieku 50+, dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnionego bezrobotnego w wieku -30.

Rozdział I

Dokumenty strategiczne mające wpływ na treść programu

Powiatowy program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2016-2020 jest dokumentem informującym o zgodności działań na rynku pracy w powiecie wolsztyńskim z priorytetami, celami i wytycznymi szerszych dokumentów programowych, które określają kształt europejskiej, krajowej i regionalnej polityki zatrudnienia.

Powiatowy program promocji zatrudnienia jest zgodny z wymienionymi dokumentami:

Strategia Europa 2020 – program określający zmianę gospodarki Unii Europejskiej w inteligentną i zrównoważoną gospodarkę o wysokim wskaźniku zatrudnienia i większej spójności społecznej. Dokument wyznacza trzy obszary priorytetowe:

1. Rozwój inteligentny, tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony, tj. wspieranie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, tj. wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W realizacji priorytetów ma pomóc siedem programów przewodnich m.in. „*Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*” – program na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;

Na poziomie krajowym i lokalnym oznacza to m.in. wspieranie aktywności osób starszych oraz zwiększanie równouprawnienia płci.

Krajowy program reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” jest kluczowym instrumentem wdrażania strategii „Europa 2020”. Jest dokumentem, który pokazuje jak Polska w najbliższych latach odpowie na stojące przed nią wyzwania. Celem programu jest budowa trwałych podstaw wzrostu gospodarczego przy łączeniu celów unijnych z priorytetami krajowymi. W części dotyczącej zatrudnienia zaplanowano:

- kontynuowanie wdrażania realizacji „*Gwarancji dla młodzieży*”;

- wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami wystąpienia ograniczenia wwozu towarów na terytoria innych krajów;
- ograniczenie stosowania umów na czas określony;
- wspieranie wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy (grant na telepracę, świadczenie aktywizacyjne);
- wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
- zapewnienie powszechności wychowania przedszkolnego;
- zwiększenie dostępności opieki nad dziećmi do lat 3.

Strategia rozwoju kraju 2020 to dokument określający cele strategiczne rozwoju kraju do 2020r., kluczowy dla określenia działań rozwojowych w tym finansowanych ze środków Unii Europejskiej. Celem *Strategii* jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

W *Strategii rozwoju kraju 2020* wymienia się trzy obszary strategiczne:

1. Sprawne i efektywne państwo.
2. Konkurencyjna gospodarka.

Cel 1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej.

Cel 2. Wzrost wydajności gospodarki.

Cel 3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki.

Cel 4. Rozwój kapitału ludzkiego.

Cel 5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych.

Cel 6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.

Cel. 7. Zwiększenie efektywności transportu.

3. Spójność społeczna i terytorialna.

Strategia rozwoju kapitału ludzkiego 2020 jest jedną z dziewięciu strategii sektorowych realizujących średnio i długookresową strategię rozwoju kraju. Głównym celem *Strategii* jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjału osób w taki sposób, aby mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym bez względu na wiek. Wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej
- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia – od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej, rodzicielstwa do starości.

Krajowy plan działań na rzecz zatrudnienia na lata 2015-2017 zakłada jako cel ogólny zwiększenie wskaźnika zatrudnienia ogółem (do 68,1% w 2017 r. – dla osób w przedziale wieku 20-64 lata). Realizacji tego celu sprzyjać będzie osiągnięcie celów dodatkowych, którymi są:

- zmniejszenie stopy bezrobocia ogółem,
- zwiększenie wskaźnika aktywności zawodowej.

Wspomniane cele (zarówno ogólny, jak i dodatkowe) będą realizowane za pomocą działań kierunkowych zgrupowanych w dwóch obszarach priorytetowych:

1. zwiększenie efektywności zarządzania rynkiem pracy w celu wsparcia wzrostu zatrudnienia,
2. zwiększenie adaptacyjności na rynku pracy.

Misją *Krajowego planu działań na rzecz zatrudnienia na lata 2015-2017* jest podjęcie i realizowanie działań mających doprowadzić do wzrostu zatrudnienia i ograniczenia bezrobocia oraz podniesienia w przekroju województw i powiatów poziomu:

- spójności społecznej, mierzonej wskaźnikiem zatrudnienia i stopą bezrobocia;
- spójności gospodarczej, mierzonej za pomocą wskaźnika PKB przypadającego na jednego mieszkańca;

- spójności przestrzennej , mierzonej czasem przejazdu do danego obszaru komunikacją lotniczą, drogową i kolejową.

Ponadto, działania realizowane w ramach KPDZ/2015-2017 mają przyczynić się do ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego wynikającego m.in. z braku zatrudnienia i niepełnosprawności.

Program operacyjny wiedza edukacja rozwój 2014-2020 główny cel upatruje we wzroście poziomu zatrudnienia oraz spójności społecznej, a także poprawie funkcjonowania administracji publicznej. Interwencja podejmowana z poziomu krajowego koncentrować się będzie w głównej mierze na rozwiązaniach systemowych, projektach pilotażowych oraz działaniach o zasięgu ogólnokrajowym. PO WER podejmuje interwencję w zakresie czterech głównych celów:

- Wspierania zatrudnienia i mobilności pracowników
- Wspierania włączenia społecznego i walki z ubóstwem
- Inwestowania w edukację, umiejętności i uczenia się przez całe życie
- Wzmacniania potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020 jest dokumentem strategicznym wytyczającym kierunki rozwoju województwa wielkopolskiego, wskazuje priorytety, cele strategiczne i kierunki działań.

Celem głównym jest efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju, realizowanego poprzez cele strategiczne :

Cel strategiczny 5 - Zwiększenie spójności województwa

Cel strategiczny 6 – Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu

Cel strategiczny 7 – Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia.

Strategia rozwoju powiatu wolsztyńskiego na lata 2015 – 2025 wskazuje na obszary, które powinny być rozwijane, cele i kierunki działania dla każdego z priorytetów życia społeczno – gospodarczego dla zapewnienia mieszkańcom Powiatu Wolsztyńskiego warunków do rozwoju społecznego, gospodarczego i turystycznego poprzez wykorzystanie walorów kulturalno-krajobrazowych oraz istniejącego potencjału inwestycyjnego.

Rozdział II

Charakterystyka powiatu wolsztyńskiego

Powiat Wolsztyński położony jest w południowo - zachodniej części Województwa Wielkopolskiego na trasie Poznań – Zielona Góra. Pod względem obszaru powiat wolsztyński zajmuje 680 km² , a liczba ludności wynosi 57 012 (wg stanu na koniec 2015 roku).

Powiat tworzą trzy gminy: Gmina Wolsztyn, Gmina Przemęt oraz Gmina Siedlec.

Stolicą powiatu jest Wolsztyn – liczba ludności wynosi 13 359 mieszkańców (stan na koniec 2015 roku).

Na koniec grudnia 2015 roku zarejestrowanych było na terenie powiatu 6 487 podmiotów gospodarczych. Wśród firm mających duże znaczenie dla regionu znajdują się zakłady takie jak:

- Szynaka Meble Sp.z o.o. - Wolsztyńska Fabryka Mebli
- Zakłady Mięsne Sobkowiak Siedlec
- Producent Grzejników ZPMI Gorgiel
- Dębowa Polska Siedlec
- Przetwórstwo Ryb PIĄTEK- Siedlec
- WOLMET
- Firestone Berzyna
- BiegPol Grażyna Biegańska Chorzemin
- Firma Słomiński Kaszczor
- Dana BUD Wolsztyn
- Łabimex Przemęt
- ZM Mlecz Wolsztyn
- Onix Zakrzewo
- Izowent Berzyna
- Limax Żodyń
- Marmorin Starkowo
- Hama Plus S.A Wolsztyn
- Nordan Sp. z o. o. Wolsztyn
- NEXBAU Wolsztyn
- JMK Sp. z o.o. Wolsztyn

Rozdział III

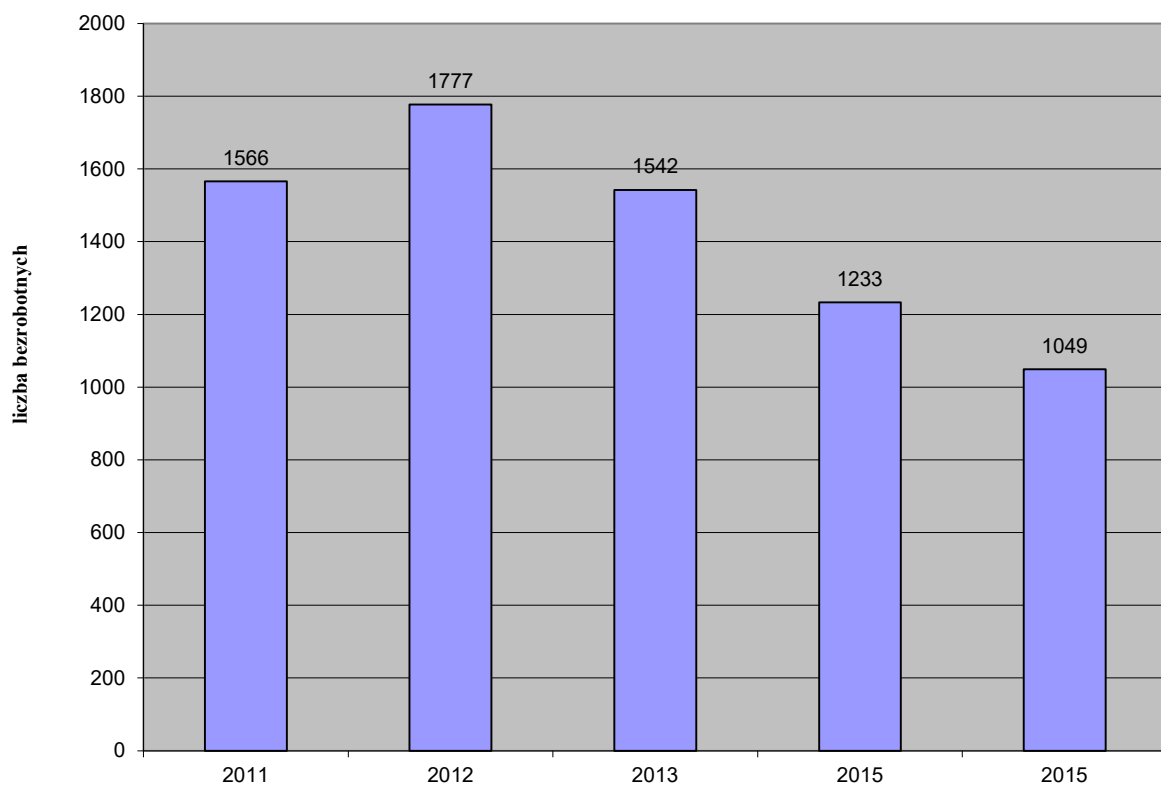
Struktura bezrobocia w powiecie wolsztyńskim

1. Liczba i stopa bezrobocia

Na koniec grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wolsztynie zarejestrowanych było 1 049 osób tj. o 15 % mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, oraz o 33 % mniej niż na koniec 2011 roku.

Kształtowanie się liczby bezrobotnych na terenie powiatu wolsztyńskiego w latach 2011-2015 przedstawia poniższy wykres.

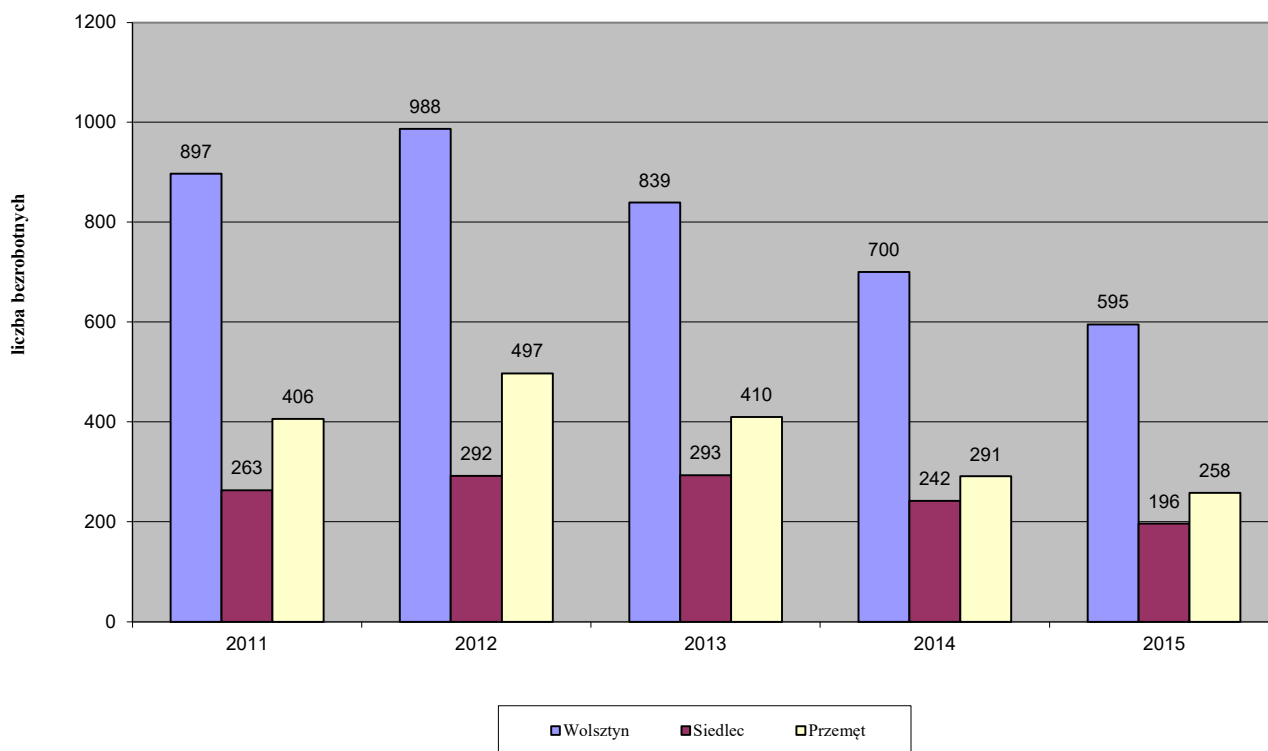
Wykres nr 2 Liczba osób bezrobotnych w powiecie w latach 2011-2015 (wg stanu na 31 XII)

Źródło : opracowanie własne

Kształtowanie się bezrobocia na terenie gmin powiatu wolsztyńskiego w minionych 5 latach przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 2 Liczba bezrobotnych w gminach w latach 2011-2015 (wg stanu na 31 XII)

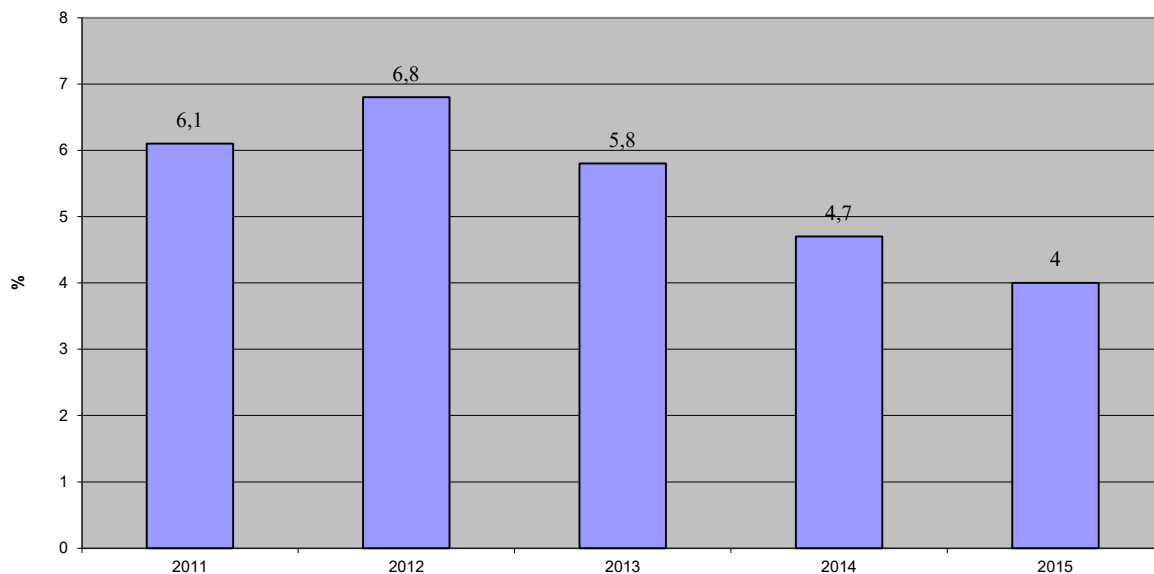

Źródło : opracowanie własne

Miernikiem natężenia bezrobocia jest stopa bezrobocia liczona jako iloraz liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności czynnej zawodowo. Pod względem niskiej stopy bezrobocia na koniec 2015 roku, powiat wolsztyński znajduje się na trzecim miejscu – ex aeqvo z powiatem nowotomyskim 4 %, w województwie wielkopolskim, za powiatami: poznańskim 2,9%, kępińskim 2,7%.

Stopę bezrobocia w powiecie wolsztyńskim w latach 2011-2015 przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 3 Stopa bezrobocia w powiecie wolsztyńskim w latach 2011-2015

Źródło : opracowanie własne

Poniższe zestawienie przedstawia poziom stopy bezrobocia dla kraju, województwa wielkopolskiego i powiatu wolsztyńskiego w poszczególnych latach.

Tabela nr 1 Stopa bezrobocia w kraju, województwie, powiecie w latach 2011 – 2015
(wg stanu na 31 XII)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	12,5	13,4	13,4	11,5	9,8
województwo wielkopolskie	9,2	9,9	9,6	7,8	6,2
powiat wolsztyński	6,1	6,8	5,8	4,7	4,0

Źródło : GUS

2. Struktura bezrobocia

2.1 Bezrobotni z prawem do zasiłku

Na koniec grudnia 2015 roku zarejestrowanych z prawem do zasiłku było 256 osób, co stanowi 24,4 % ogółu bezrobotnych, podczas gdy na koniec grudnia 2013 roku 18 %. Kształtowanie się liczby bezrobotnych z prawem do zasiłku na terenie gmin powiatu wolsztyńskiego obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 2 Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku w powiecie w latach 2011 – 2015
(wg stanu na 31 XII)

Gmina	Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku				
	2011	2012	2013	2014	2015
Wolsztyn	210	216	149	168	146
Siedlec	59	66	44	55	47
Przemęt	99	109	86	58	63
Ogółem	368	391	279	281	256

Źródło : opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS

2.2 Bezrobotne kobiety

Na koniec grudnia 2015 roku w ewidencji bezrobotnych pozostawało 596 kobiet, co stanowi 56,7 % ogółu bezrobotnych, podczas gdy w 2011 roku kobiety stanowiły 58 %, a w 2013 roku 52,8%.

Kształtowanie się udziału kobiet w populacji bezrobotnych w latach 2011- 2015 na terenie gmin powiatu wolsztyńskiego przedstawia tabela.

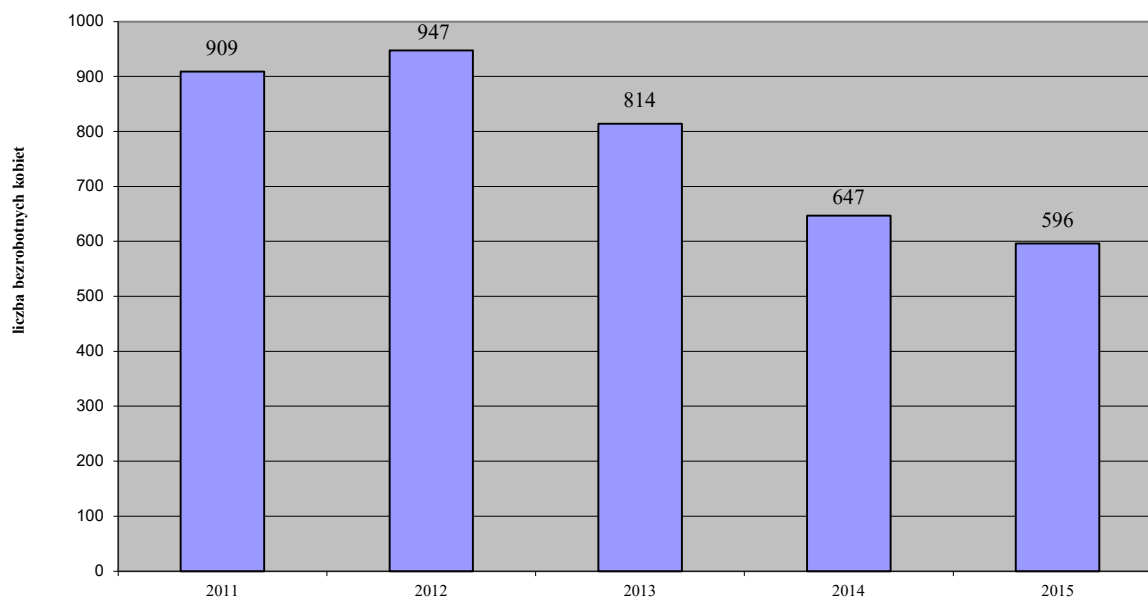
Tabela nr 3 Liczba bezrobotnych kobiet w powiecie i gminach w latach 2011 – 2015
(wg stanu na 31 XII)

Gmina	Liczba bezrobotnych kobiet w gminach wg stanu na:				
	2011	2012	2013	2014	2015
Wolsztyn	541	530	426	370	344
Siedlec	136	158	154	136	111
Przemęt	232	286	234	141	141
Ogółem	909	974	814	647	596

Źródło : opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS

Poziom bezrobocie wśród kobiet na przestrzeni 5 lat w powiecie obrazuje poniższy wykres.

Wykres nr 4 Liczba bezrobotnych kobiet w powiecie w latach 2011 - 2015
(wg stanu na 31 XII)

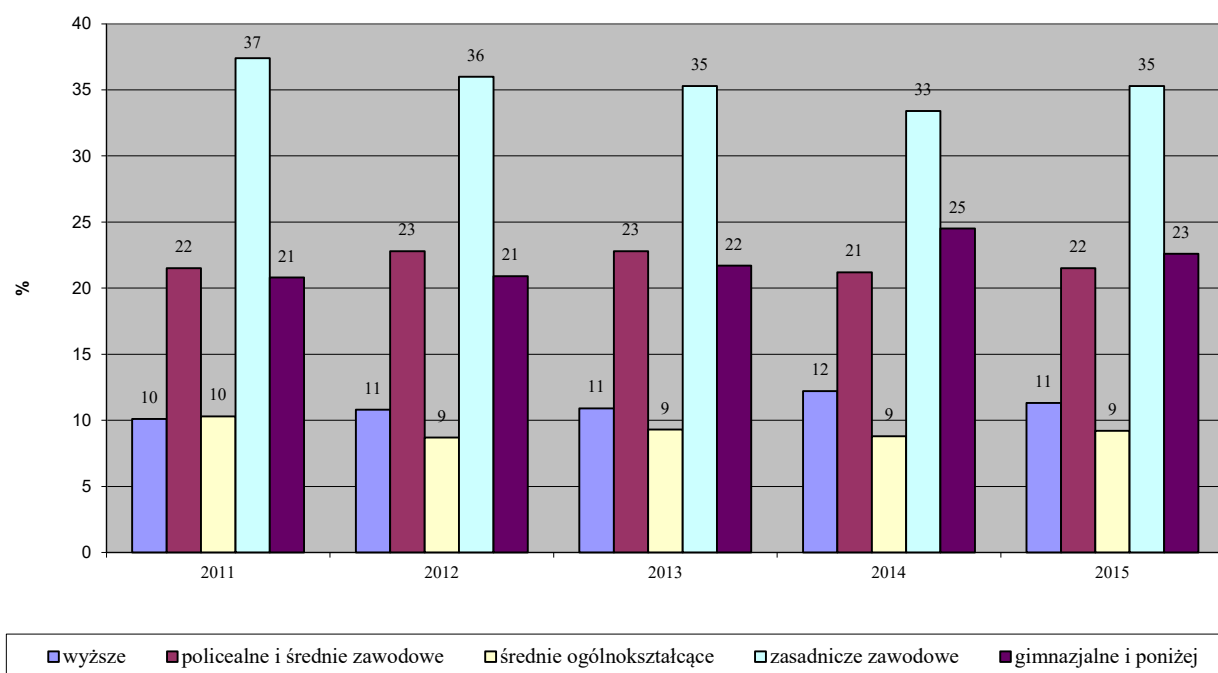

Źródło : opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS

2.3 Bezrobotni wg wykształcenia

Szansę na podjęcie pracy zależą w dużym stopniu od posiadanych kwalifikacji i poziomu wykształcenia. Osoby z wysokimi kwalifikacjami na ogół nie tracą pracy, a jeśli to nastąpi, nie mają trudności ze znalezieniem nowego zatrudnienia. Zmiany zachodzące na rynku pracy wymagają stałego doskonalenia i dostosowywania kwalifikacji do potrzeb pracodawców.

Wykres nr 5 Bezrobotni wg wykształcenia w powiecie w latach 2011 - 2015
(wg stanu na 31 XII)

Źródło : opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS

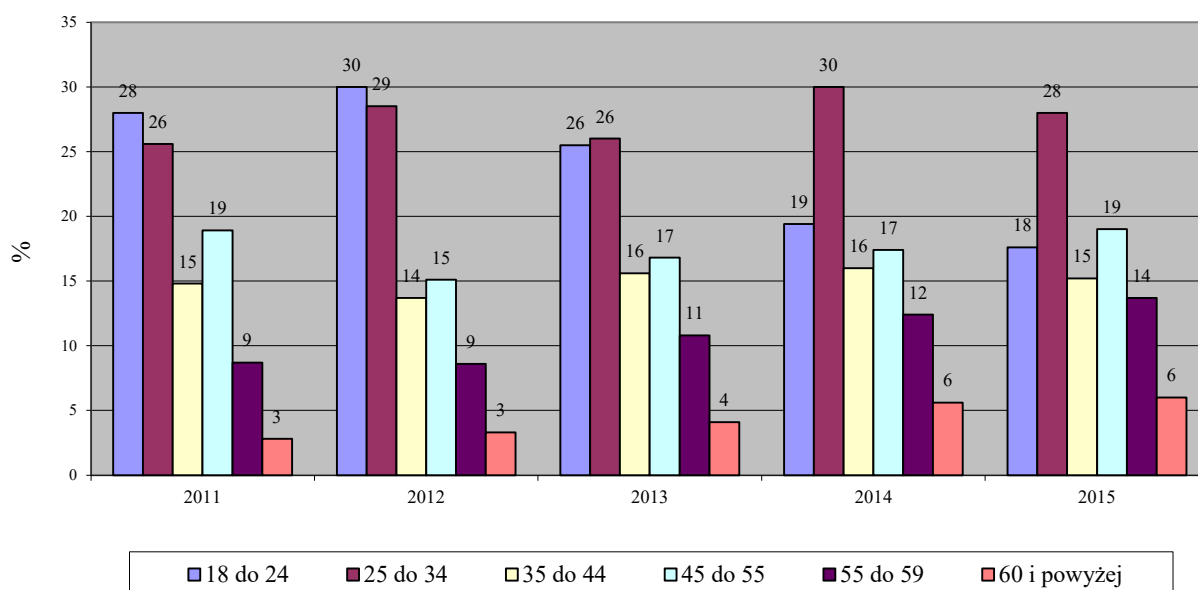
Wykształcenie i doświadczenie zawodowe w dużym stopniu wpływają na miejsce w jakim znajduje się osoba na rynku pracy. Aktualnie promuje się kształcenie ustawiczne, aktualizowanie kwalifikacji zawodowych i ciągłe doskonalenie. Działania te mają pomóc w utrzymaniu się na rynku pracy.

Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wolsztynie posiadali zróżnicowany poziom wykształcenia. Największą grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 35 %, na drugim miejscu znalazła się grupa bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 23%. Osoby zarejestrowane z wykształceniem wyższym stanowiły 11 % ogółu. Najmniej liczną grupę stanowili bezrobotni z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 9 %.

2.4 Bezrobotni wg wieku

Istotnym kryterium dla diagnozy lokalnego rynku pracy jest wiek osób bezrobotnych. Najliczniejszą grupę w latach 2011 – 2012 stanowiły osoby bezrobotne w wieku 18 – 24 lata. Od roku 2013 odnotowujemy bardzo znaczny spadek liczby osób młodych z poziomu 30 % w roku 2012 do poziomu 18 % w 2015 roku. W ocenie pracodawców, wiek jest jednym z czynników decydujących o przydatności kandydata do pracy. Pracodawcy stawiają na ludzi młodych, znających się na nowych technologiach, posługujących się biegle obcymi językami, kreatywnych oraz nastawionych na rozwój zawodowy. Młodzi ludzie często rozpoczynają karierę zawodową od rejestracji w powiatowym urzędzie pracy. Często pierwsze doświadczenie zawodowe stanowi podjęcie stażu finansowanego przez urząd. Grupa osób w wieku 25 – 35 od roku 2014 systematycznie wzrasta, i właśnie ta grupa osób bez pracy w ogólnej strukturze może świadczyć o niedopasowaniu oferty kształcenia do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców lub o niskiej chłonności lokalnego rynku pracy. Od roku 2013 grupa osób w wieku 60 lat i powyżej wzrasta od poziomu 3% do poziomu 6 % w 2015 roku. Osoby bezrobotne powyżej 45 roku życia to stanowią 19 % ogółu zarejestrowanych. Bezrobotni 45+, szczególnie po 50 roku życia mogą napotkać duże trudności przy podejmowaniu zatrudnienia i jego utrzymania. Często są to osoby długotrwale bezrobotne, nie umiejące poruszać się po rynku pracy.

Wykres nr 6 Struktura bezrobotnych wg wieku w powiecie w latach 2011 – 2015
(wg stanu na 31 XII)

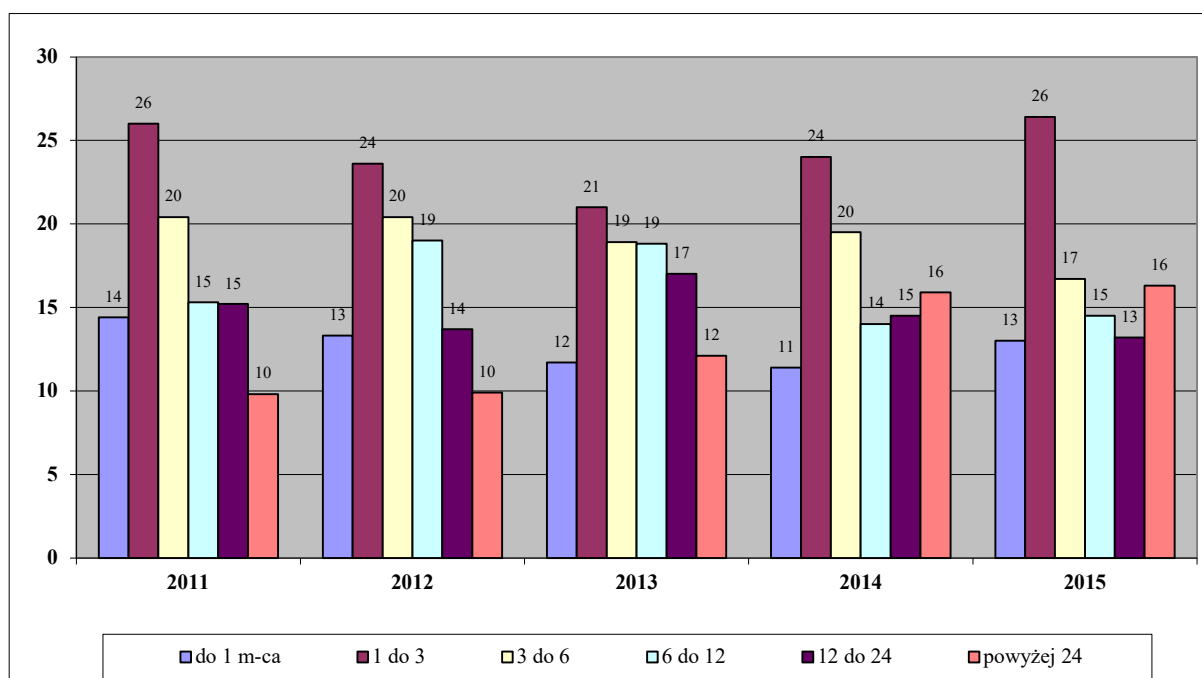

Źródło : opracowanie własne

3.5. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy.

Czas pozostawania bez pracy ma istotny wpływ na sytuację osób bezrobotnych na rynku pracy. Długotrwałe bezrobocie zmniejsza szanse na podjęcie zatrudnienia, po pierwsze z powodu zdezaktualizowanych kwalifikacji zawodowych uzyskanych w szkole, czy nabytych w trakcie zatrudnienia. Po drugie, dłuższy okres bezczynności zawodowej powoduje niekorzystne zmiany osobowościowe tj. bierność, apatię, brak inicjatywy, wycofanie się z życia społecznego. Pracodawcy zatrudniają najczęściej osoby posiadające określone kwalifikacje zawodowe, kreatywne, otwarte na zmiany. Im krótszy okres pozostawania bez pracy, tym większe szanse dla osoby bezrobotnej na powrót do aktywności zawodowej.

Wykres nr 7 Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w powiecie w latach 2011 – 2015 (wg stanu na 31 XII)

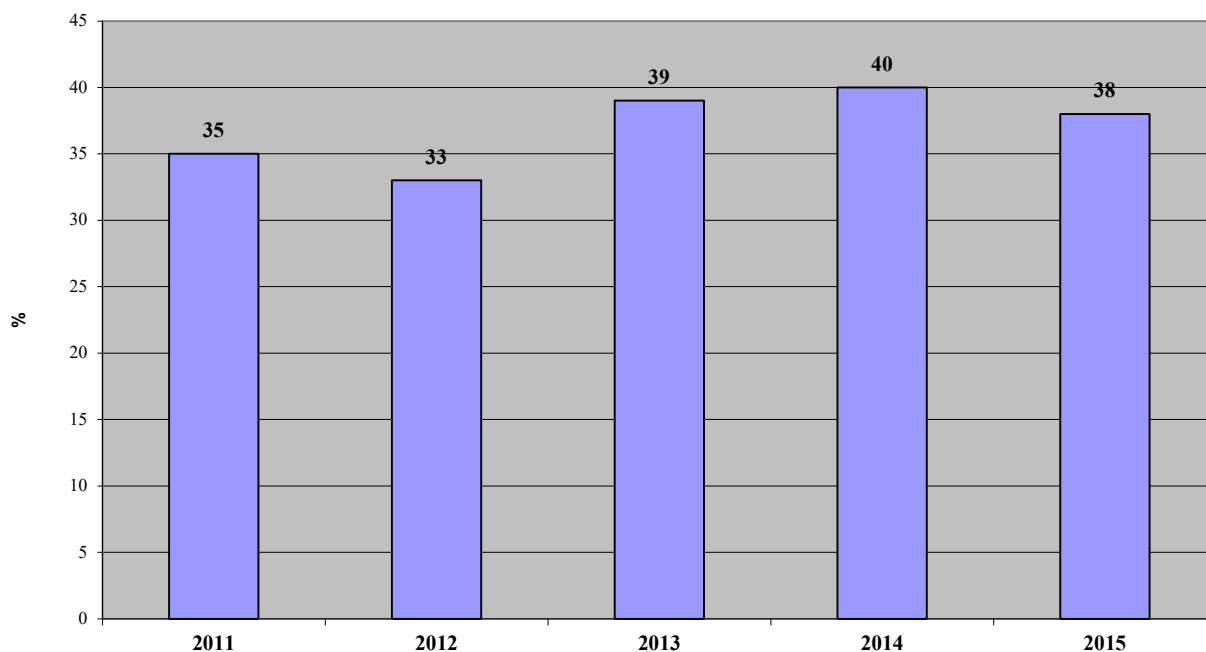

Źródło : opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS

Najwięcej osób bezrobotnych w grudniu 2015r. znajdowało się w ewidencji od 1 do 3 miesięcy tj. 26 % ogółu zarejestrowanych, natomiast osób zagrożonych długotrwałym bezrobociem (często w literaturze określanym jako bezrobocie chroniczne), pozostających w ewidencji powyżej 24 miesięcy było na koniec 2015 roku 16 %. Należy zaznaczyć, że im dłużej osoby pozostają bez pracy, tym mniejsze są ich szanse na jej ponowne uzyskanie, ponieważ zdobyte wcześniej wiadomości i doświadczenia często ulegają

dezaktualizacji. W miarę wydłużania się czasu pozostawania bez pracy zanikają również aktywne postawy poszukiwania pracy.

Wykres nr 8 Udział bezrobotnych długotrwale (powyżej 12 m-cy) w ogólnej populacji bezrobotnych w powiecie w latach 2011 – 2015 (wg stanu na 31 XII)

Źródło : opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS

3.6 Bezrobotni niepełnosprawni

Osoby niepełnosprawne znajdują się w szczególnej sytuacji i wymagają intensywnych działań ze strony instytucji rynku pracy. Działania te mają na celu wyrównanie szans osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy jest bardzo niekorzystna. Utrudnienia, ograniczenia zdolności do wykonywania pracy zawodowej spowodowane stanem fizycznym oraz niski z reguły poziom wykształcenia powoduje, że szanse zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych są niewielkie.

Tabela 4 Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP w Wolsztynie (wg stanu na 31 XII)

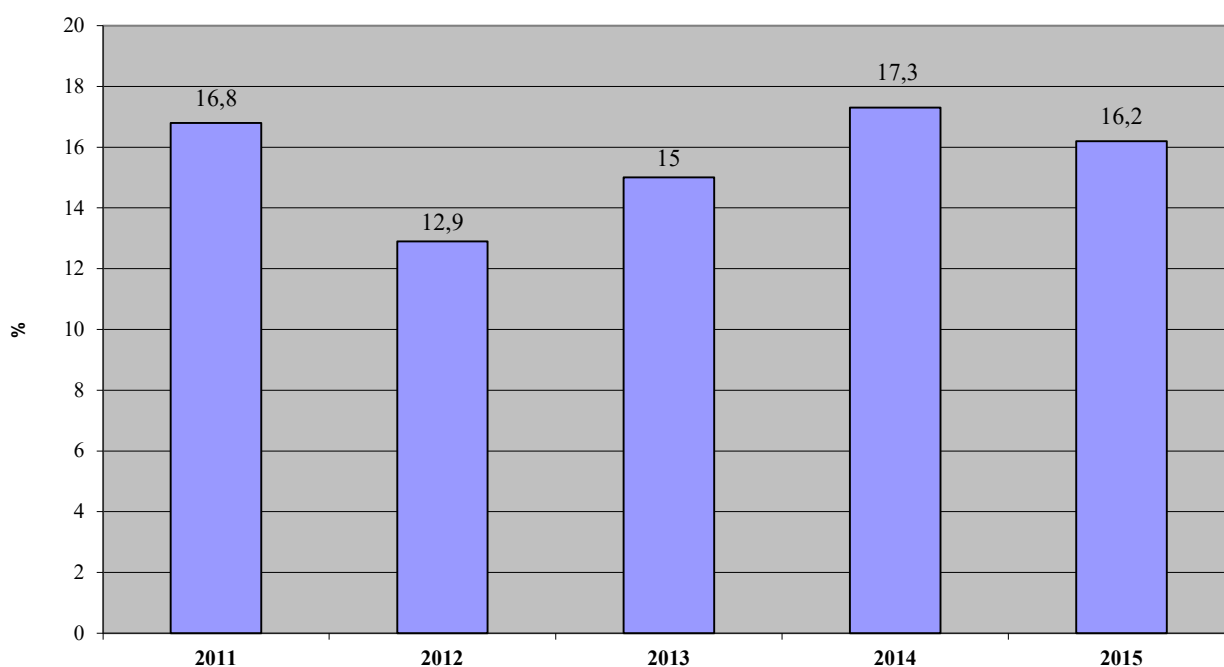
Wyszczególnienie		Liczba osób	
		ogółem	%
Rodzaj niepełnosprawności	Upośledzenie umysłowe	1	0,6
	Choroby psychiczne	19	11,2
	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	8	4,7
	Choroby narządu wzroku	14	8,2
	Upośledzenia narządu ruchu	61	35,9
	Epilepsja	4	2,4
	Choroby układu oddechowego i układu krążenia	10	5,9
	Choroby układu pokarmowego	3	1,8
	Choroby układu moczowo – płciowego	5	2,9
	Choroby neurologiczne	11	6,4
	Inne	34	20
Wiek	18 – 24	17	10
	25 – 29	7	4,1
	30 – 39	21	12,4
	40 – 44	10	5,9
	45 – 49	16	9,4
	50 – 54	36	21,1
	55 – 59	45	26,5
	60 i więcej lat	18	10,6
Wykształcenie	Wyższe	9	5,3
	Policealne i średnie zawodowe	25	14,7
	Średnie ogólnokształcące	9	5,3
	Zasadnicze zawodowe	90	52,9
	Gimnazjalne	4	2,4
	Podstawowe i podstawowe nieukończone	33	19,4
Stopień niepełno-sprawności	Znaczny	5	2,9
	Umiarkowany	92	54,2
	Lekki	73	42,9
Ogółem		170	100

Źródło : opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS

Wg stanu na koniec 2015 roku, w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy Wolsztynie pozostawało ogółem 170 osób niepełnosprawnych, stanowiąc tym samym 16,2 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Z ogólnej liczby zarejestrowanych osób niepełnosprawnych 28,2 % uprawnionych było do zasiłku.

Niepełnosprawni zarejestrowani w PUP w Wolsztynie w zdecydowanej większości (ponad 26 %) są osobami w wieku powyżej 55 roku życia, legitymujące się niskim poziomem wykształcenia. Z ogólnej liczby osób niepełnosprawnych prawie 53 % posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe, a 21,8 % wykształcenie gimnazjalne i niższe.

Wykres nr 9 Udział osób niepełnosprawnych w ogólnej populacji bezrobotnych w powiecie w latach 2011 – 2015 (wg stanu na 31 XII)

Zródło : opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS

Rozdział IV

Podsumowanie realizacji *Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2011 - 2015*

Poprzedni realizowany *Powiatowy program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2011 – 2015* określał działania samorządu powiatu w zakresie zwiększania zatrudnienia, dostosowania jego struktury i jakości do potrzeb rynku pracy oraz ograniczenia i łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia.

Celem *programu* było:

- aktywizacja zawodowa osób do 25 roku życia
- przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia
- wspieranie procesów integracji zawodowej osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy
- dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy w oparciu o monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych
- promowanie i wspieranie samozatrudnienia
- wspieranie istniejących podmiotów gospodarczych z sektora MSP
- promocja partnerstwa lokalnego
- poprawa jakości usług rynku pracy.

Jednym z najważniejszych zadań przypisanych samorządowi powiatowemu z zakresu polityki społecznej jest przeciwdziałanie skutkom bezrobocia. Nie oznacza to jednak, że tylko działania powiatu mają wpływ na sytuację na rynku pracy i na tworzenie nowych miejsc pracy. Wsparcie zależy również od polityki państwa, preferencji podatkowych i innych mechanizmów ekonomicznych. Środki, którymi dysponuje lub które pozyskuje powiat wykorzystywane są w celu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz wspierania inicjatyw mających na celu tworzenie nowych miejsc pracy.

W okresie 2011 – 2015 Powiatowy Urząd Pracy w Wolsztynie zaktywizował ogółem 2 261 osoby bezrobotne, kierując je na formy aktywizacyjne przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia. Spośród osób korzystających w tym czasie ze wsparcia urzędu 36 % rozpoczęło odbywanie staży, 22,5 % skierowano na szkolenia, 15 % otrzymało wsparcie finansowe na podjęcie własnej działalności gospodarczej, 17,9 % dotyczyło refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, 5 % skierowano na prace interwencyjne, a pozostałe 3,6 % skierowano na inne na formy wsparcia.

Tabela nr 5 Liczba bezrobotnych objętych usługami i instrumentami rynku pracy w powiecie w latach 2011 – 2015

wyszczególnienie	liczba osób				
	2011	2012	2013	2014	2015
prace interwencyjne	32	21	29	11	22
staże	151	192	184	136	151
szkolenia	85	98	92	146	87
refundacja wyposażenia stanowiska pracy	47	70	55	102	131
przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	0	0	0	0	0
środki na podjęcie działalności gospodarczej	25	52	67	103	91
prace społecznie - użyteczne	0	16	11	7	6
stypendia dla podejmujących naukę	0	0	0	0	0
bon stażowy	0	0	0	10	11
bon zasiedleniowy	0	0	0	2	6
bon szkoleniowy	0	0	0	2	2
roboty publiczne	4	0	0	0	0
środki na podjęcie działalności gospodarczej - PFRON	0	4	0	0	0
Razem	344	453	438	519	507
Krajowy Fundusz Szkoleniowy *	0	0	0	0	99
badania lekarskie *	73	34	21	20	40
poradnictwo zawodowe *	3 103	2 673	2 830	2 690	2 000

* nie wlicza się do ogólnej liczby aktywizowanych bezrobotnych

Źródło : opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS

Poniżej przedstawione formy wsparcia finansowane były ze środków Funduszu Pracy oraz ze środków Unii Europejskiej oraz rezerw Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Tabela nr 6 Wydatki na poszczególne instrumenty aktywizacji osób bezrobotnych, w powiecie w latach 2011 – 2015

wyszczególnienie	wydatki w tys. zł				
	2011	2012	2013	2014	2015
prace interwencyjne	59	29	59	28	90
staże	889	773	1 070	830	680
szkolenia	152	135	125	178	176
refundacja wyposażenia stanowiska pracy	441	805	953	1 611	1 908
przygotowanie zawodowe w miejscu pracy*	83	5	0	0	0
środki na podjęcie działalności gospodarczej	215	539	1 059	1 733	1 382
prace społecznie -użyteczne	0	10	9	5	3
stypendia dla podejmujących naukę*	16	0	0	0	0
bon stażowy	0	0	0	39	115
bon zasiedleniowy	0	0	0	14	42
bon szkoleniowy	0	0	0	8	8
roboty publiczne	10	0	0	0	0
środki na podjęcie działalności gospodarczej - PFRON	0	56	0	0	0
badania lekarskie	3	4	3	3	5
Krajowy Fundusz Szkoleniowy	0	0	0	0	160
Razem	1 868	2 356	3 278	4 449	4 569

* kontynuacja umów podpisanych w 2010 roku

Źródło : opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS

Wśród realizowanych aktywnych form na przestrzeni pięciu lat, wydatki na refundacje kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy kształtowały się na poziomie 5 718 tys. zł ogółu realizowanych aktywnych form. Procentowy udział bezrobotnych, którzy zostali skierowani na tę formę wynosił 17,9 %. Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy stanowi bodziec dla pracodawców do zatrudniania osób bezrobotnych. W wielu przypadkach bez wsparcia środków finansowych uzyskanych z PUP pracodawcy nie byłoby w stanie stworzyć dodatkowych miejsc pracy.

Odsetek osób bezrobotnych, które skorzystały ze środków na uruchomienie własnej działalności gospodarczej wynosił 15 %, a środki na ten cel kształtowały się na poziomie 4 928 tys. zł.

Ze staży skorzystała najliczniejsza grupa osób bezrobotnych bo prawie 36 % ogółu aktywizowanych i na ten cel wydatkowano 4 242 tys. zł.

Biorąc pod uwagę wielkość środków zaangażowanych w poszczególne formy aktywizacyjne, należy zauważyć, że na przestrzeni analizowanych pięciu lat największą popularnością cieszyły się refundacje kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy oraz dotacje na uruchomienie własnej działalności gospodarczej oraz staże.

Analizując udział osób bezrobotnych na poszczególnych formach, można zaobserwować znaczny spadek uczestników szkoleń z 28,1 % w 2014 roku do 17,2 % w 2015 roku. Jest to wynikiem m.in. zmiany sposobu realizowania umów, odeszliśmy od szkoleń grupowych na rzecz szkoleń indywidualnych, oraz korzystaniem przez pracodawców z Krajowego Funduszu Szkoleniowego, którzy zatrudniają pracownika i dopiero wtedy wysyłają go na szkolenie.

Z analizy wskaźników efektywności za lata 2011-2015, obliczonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynika, iż na przestrzeni pięciu lat stopniowo wzrastał wskaźnik efektywności podstawowych form aktywizacji zawodowych realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Efektywność była wyliczana z podstawowych form aktywizacji zawodowej takich jak: szkolenia, prace interwencyjne, staże, roboty publiczne, przyznania pracodawcom refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, przyznania bezrobotnym środków na uruchomienie działalności gospodarczej.

Tabela nr 7 Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej ogółem za lata 2011- 2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Wskaźnik efektywności	63,2	72	84,1	88,9	87,8

Źródło : MRPiPS

Osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wolsztynie mogły skorzystać z form wsparcia zaplanowanych w programach pozakonkursowych finansowanych ze środków unijnych. Programy te były kierowane do określonych grup docelowych – osoby do 25 roku życia, bezrobotni niepełnosprawni, długotrwale bezrobotni, osoby w wieku 50 – 64 lata, osoby zamieszkałe na terenach wiejskich, osoby bezrobotne, które przed dniem 01.01.2013 utraciły pracę w instytucjach sektora oświaty.

Tabela nr 8 Programy współfinansowane ze środków Unii Europejskiej

lp.	program	okres realizacji	środki otrzymane w tys. zł	liczba uczestników	efektywność zatrudnieniowa
1.	Aktywizacja i praca	2011	646	90	55,19%
3.	Aktywizacja i praca	2012	697	143	64,39 %
4.	Aktywizacja i praca	2013	1 252	137	81,95 %
5.	Aktywizacja i praca	2014	2 041	229	84,30 %
6.	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w Powiecie Wolsztyńskim I	I 2015/ IV 2016	589	68	72,06 %
7.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Wolsztyńskim I	I 2015/ III 2017	1 004	130	74,62 %

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział V

Analiza SWOT lokalnego rynku pracy

<u>Słabe strony</u> • niedostosowanie kwalifikacyjno-zawodowe osób bezrobotnych • wysoki odsetek osób bez kwalifikacji i doświadczenia zawodowego • brak spójności pomiędzy wymaganiami rynku pracy a systemem edukacji • wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych	<u>Mocne strony</u> • przedsiębiorczość społeczeństwa • gotowość osób bezrobotnych do podwyższania kwalifikacji • współpraca partnerów lokalnych na rzecz osób bezrobotnych • niska stopa bezrobocia • duży odsetek podmiotów gospodarczych sektora MSP • dynamiczny rozwój gospodarczy
<u>Zagrożenia</u> • migracje zarobkowe ludzi młodych • istnienie „szarej strefy” zatrudnienia	<u>Szanse</u> • inwestycje tworzące miejsca pracy • aktywność mieszkańców powiatu w podejmowaniu własnej działalności gospodarczej • wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa • możliwość podniesienia kwalifikacji osób pracujących w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego

Rozdział VI

Cele i zadania Powiatowego programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2016 – 2020

Grupy docelowe programu:

Powiatowy program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2016 – 2020 kierowany jest do:

- bezrobotnych i poszukujących pracy
- pracodawców
- partnerów rynku pracy

CEL STRATEGICZNY

Cel strategiczny wynika bezpośrednio ze *Strategii Rozwoju Powiatu Wolsztyńskiego* przyjętej na lata 2015-2025:

SPRAWNE I SKUTECZNE ZASPOKAJANIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW POWIATU WOLSZTYŃSKIEGO W OPARCIU O ZASADĘ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

- **Atrakcyjne warunki życia na terenie Powiatu Wolsztyńskiego**
 - Efektywny system dostosowywania kierunków i form kształcenia na terenie Powiatu Wolsztyńskiego do potrzeb rynku pracy
- **Konkurencyjna gospodarka Powiatu Wolsztyńskiego**
 - Kompleksowy system wsparcia dla obecnych i potencjalnych inwestorów

CELE OPERACYJNE

Na podstawie przyjętych strategii i planów określa się następujące cele operacyjne:

1. Zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz zagrożonych bezrobociem.
2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy.
3. Współpraca z partnerami rynku pracy działającymi na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.
4. Podnoszenie jakości usług publicznych służb zatrudnienia na terenie Powiatu Wolsztyńskiego.

I. Zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych, zagrożonych bezrobociem oraz poszukujących pracy.

Do najważniejszych czynników określających zdolność do zatrudnienia na rynku pracy należą: wiedza, kwalifikacje, poziom wykształcenia i umiejętności zawodowe. Niska aktywność zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy stanowi problem społeczno-ekonomiczny. Niezbędne zatem są kompleksowe działania, które wpłyną na wzrost efektywności zatrudnieniowej.

Działania:

- Rozpoznawanie potrzeb osób bezrobotnych w zakresie aktywizacji zawodowej - profilowanie pomocy, współpraca z doradcą klienta, Indywidualne Plany Działania.
- Świadczenie usług poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy.
- Organizacja szkoleń pozwalających na aktualizację posiadanych lub nabycie nowych kwalifikacji, kompetencji zawodowych i umiejętności poszukiwania pracy, a tym samym wzrost atrakcyjności bezrobotnego dla potencjalnego pracodawcy.
- Organizowanie i finansowanie instrumentów rynku pracy umożliwiających wejście/powrót na rynek pracy bezrobotnym.
- Realizacja programów rynku pracy służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych z terenu powiatu.

Wskaźniki realizacji Działań:

- Liczba osób bezrobotnych dla których ustalono profil pomocy oraz przygotowano Indywidualny Plan Działania.
- Liczba osób objętych usługami rynku pracy.
- Liczba osób korzystających z instrumentów rynku pracy.
- Liczba osób uczestniczących w programach.
- Efektywność zatrudnieniowa i kosztowa realizowanych programów i projektów na rzecz osób bezrobotnych.

II. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy.

Rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia jest jedną z form przeciwdziałania bezrobociu, podnoszenia poziomu aktywności zawodowej a także rozwoju ekonomicznego i społecznego regionu.

Działania:

- Przyznawanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
- Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego.
- Wspieranie miejsc pracy – prace interwencyjne, roboty publiczne, grant na telepracę, bon zatrudnieniowy, świadczenie aktywizacyjne, refundacja składek na ubezpieczenie społeczne za zatrudnienie pracownika do 30 roku życia, dofinansowanie wynagrodzenia dla osób powyżej 50/60 roku życia, refundowanie pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenie i składki na ubezpieczenie społeczne osób do 30 roku życia.
- Organizowanie giełd pracy.
- Kształcenie pracowników i pracodawców z wykorzystaniem Krajowego Funduszu Szkoleniowego.
- Monitorowanie podmiotów gospodarczych działających na rynku po obowiązkowym okresie funkcjonowania.
- Badanie trwałości nowozakładanych firm, np. po 18 i 24 miesiącach od założenia działalności.

Wskaźniki realizacji Działań:

- Liczba osób, które uzyskały środki na uruchomienie działalności gospodarczej.
- Liczba refundacji kosztów wyposażonych stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych.
- Liczba osób wobec których zastosowano formy wspierające miejsca pracy.
- Liczba zorganizowanych giełd pracy.
- Liczba pracowników i pracodawców, którzy odbyli szkolenie współfinansowane ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.
- Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących po 12, 18 i 24 miesiącach od założenia działalności.

III. Współpraca z partnerami rynku pracy działającymi na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.

Współpraca wszystkich partnerów rynku pracy ma wpływ na rozwój lokalnego rynku pracy.

Działania:

- Współpraca przy realizacji *Programu aktywizacja i integracja*.
- Wymiana informacji w zakresie realizowanych i planowanych przedsięwzięć oraz wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami realizującymi programy na lokalnym rynku pracy – OPS, GOPS, PCPR.
- Realizacja prac społecznie – użytecznych.

Wskaźniki realizacji Działań:

- Liczba osób objętych *Programu aktywizacja i integracja*.
- Liczba osób powracających na rynek pracy po zakończeniu *Programu aktywizacja i integracja*
- Liczba podpisanych porozumień o współpracy.
- Liczba osób objętych programem prac społecznie – użytecznych.

IV. Podnoszenie jakości usług publicznych służb zatrudnienia na terenie powiatu wolsztyńskiego.

Działanie ukierunkowane na wsparcie potencjału Powiatowego Urzędu Pracy jako instytucji odpowiedzialnej za realizację i inicjowanie zadań z zakresu promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej. Konieczność podnoszenia kwalifikacji pracowników instytucji jest następstwem rozwoju informatyczno-technicznego oraz ciągłym poszerzaniem zakresu zadań Urzędu. Wykwalifikowana kadra oraz wysoka jakość świadczonych usług korzystnie wpłynie na możliwość prowadzenia lokalnej polityki rynku pracy. Profesjonalny Urząd to wiarygodny partner dla lokalnych przedsiębiorców.

Zadania realizowane w ramach celu:

- Zamieszczanie bieżących informacji o realizowanych przedsięwzięciach na stronie internetowej PUP, udostępnianie wzorów niezbędnych dokumentów.
- Doskonalenie kadr Powiatowego Urzędu Pracy poprzez m.in. kursy, szkolenia, seminaria i konferencje, zwiększanie wiedzy tematycznej w zakresie związanym z zajmowanym stanowiskiem.
- Opracowywanie raportów zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz analiz sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Wskaźniki realizacji Działań:

- Liczba zamieszczanych informacji na stronie internetowej urzędu.
- Liczba przeszkolonych pracowników urzędu.
- Liczba opracowanych raportów i analiz rynku.

Źródła finansowania

Zadania wymienione w *Powiatowym programie promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2016 – 2020* będą finansowane z następujących źródeł:

1. Fundusz Pracy.
2. Środki pochodzące z funduszy Unii Europejskiej, np. Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego.
3. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
4. Środki jednostek samorządu terytorialnego.
5. Środki pracodawców/partnerów.

Monitoring i sprawozdawczość

Monitoring realizacji niniejszego *programu* w zakresie wdrażanych zadań przez Powiatowy Urząd Pracy w Wolsztynie będzie prowadzony na bieżąco celem pozyskania informacji na temat skuteczności i wydajności wdrażanego *programu*. Źródłem informacji będą przed wszystkim statystyki PUP Wolsztyn.

Sprawozdanie z działań realizowanych w ramach *programu* stanowić będzie opracowywana w ujęciu rocznym analiza pt. „*Realizacja powiatowego programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2016-2020*”. Informacja ta przedstawiana będzie władzom powiatu, jak również zamieszczana na stronie internetowej Urzędu do końca czerwca każdego roku kalendarzowego.

Zakończenie

Zmiany zachodzące na rynku pracy oraz prognozy dotyczące sytuacji w sferze zatrudnienia wywołują konieczność długofalowego planowania działań w obszarze walki z bezrobociem. Założone cele *Powiatowego programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2016-2020* będą realizowane poprzez kompleksowe, wielokierunkowe działania urzędu przy czynnym udziale partnerów rynku pracy.

Wzorem lat ubiegłych Powiatowy Urząd Pracy w Wolsztyn będzie ubiegać się o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego, dzięki którym znaczna liczba osób bezrobotnych będzie mogła zostać zaktywizowana.

Nakreślone w *programie* cele powinny przyczynić się do zwiększenia aktywności mieszkańców powiatu wolsztyńskiego w zakresie rozwoju umiejętności, kompetencji i kwalifikacji zawodowych, które zapewnią im dopasowanie do wymogów rynku pracy.

Program ma charakter otwarty, w zależności od sytuacji gospodarczej, społecznej, a także uwarunkowań prawnych może ulec zmianie.